

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Woonzorgvisie Wijchen 2021-2025

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit

1. Vast te stellen de Woonzorgvisie Wijchen 2021-2025, met als uitgangspunten:
 - Het aanbod van wonen en zorg is primair gericht op de vraag van de inwoners van Wijchen, maar we leveren onze bijdrage aan de bovenlokale vraag
 - Samenwerking is noodzakelijk om in de vraag van inwoners te voorzien
 - Langer zelfstandig thuis wonen heeft prioriteit
 - Partijen ontwikkelen tijdig locaties voor uitbreiding of vervangende nieuwbouw voor wonen en zorg
 - Het aanbod is verspreid over de gemeente Wijchen, kleinschalig en verbonden met de wijk of het dorp
 - Inwoners kunnen kiezen uit verschillende aanbieders
 - Zorginstellingen en gemeente zorgen voor passende zorg die van goede kwaliteit is
 - Inwoners zijn ook zelf aan zet om tijdig stappen te zetten
 - Goede inrichting van de fysieke leefomgeving bevordert het welzijn van inwoners
2. De beslisnota voor de gemeenteraad vast te stellen.
3. Tot het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst Wonen en zorg in Wijchen, onder voorbehoud van instemming door de raad met de Woonzorgvisie.

De burgemeester besluit:

4. Wethouders T.T.M. Burgers en G.W.R. Gerrits te machtigen deze overeenkomst te ondertekenen.

Aanleiding

In 2015 maakte de gemeente Wijchen samen met zorginstellingen en woningcorporaties een eerste inventarisatie van wonen en zorg in Wijchen. Centrale vraag was wat er nodig is voor een passend aanbod van wonen en zorg voor de inwoners van Wijchen. Als Wijchen liepen we daarmee landelijk voorop. Er was een beter beeld van de opgave en er ontstond een positieve samenwerking tussen partijen het gebied van wonen en zorg.

Hoewel de inventarisatie veel opleverde bleek de samenwerking nog te vrijblijvend. Nieuwbouw- of herontwikkelingsplannen kwamen niet of moeilijk van de grond. Ook bleek er behoefte aan een duidelijk beleidskader en afwegingskader om richting te geven aan de opgave. Juist vanwege de grote urgentie om tot een passend aanbod te komen.

In 2019 heeft de gemeente Wijchen aan bureau RuimteVisie de opdracht gegeven om de opgave wonen en zorg opnieuw in kaart te brengen. En om samen met alle partijen een visie op Wonen en zorg te ontwikkelen: een Woonzorgvisie. Dat proces is gelopen van begin 2020 tot aan de zomer van 2021; een langere doorlooptijd dan gepland doordat de coronacrisis juist een grote druk legde op zorginstellingen.

Begin 2021 heeft de projectleider de voortgang toegelicht in de collegevergadering. In het bestuurlijk overleg Wonen en zorg vóór de zomer van 2021 hebben alle woon-zorg partijen aangegeven zich te kunnen vinden in de concept Woonzorgvisie. Nu ligt het stuk voor ter besluitvorming aan College en Raad, zodat het vaststaand beleid wordt.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
29-03-2016	Wonen en zorg in de gemeente Wijchen - informatienota (16 IZ 127)
08-06-2017	Woonvisie "Thuis in Wijchen" (17 1 1086)
25-03-2021	Beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2021-2025 (20/056202)

Gewenst resultaat

Met de Woonzorgvisie willen we komen tot een passend aanbod van wonen en zorg voor de inwoners van Wijchen.

Argumenten

1.1 *Er ligt een stevige opgave voor wonen en zorg*

Op dit moment zijn vraag en aanbod voor wonen en zorg niet in balans. Door de vergrijzing is er een tekort aan ouderenwoningen. En die vraag verandert: mensen wonen (mede door landelijke regelgeving) langer thuis. Of gaan opnieuw thuis wonen als ze uitstromen uit een zorginstelling (bijvoorbeeld voor jeugd of ggz). Daardoor is er meer vraag naar zelfstandig wonen met ondersteuning nabij. Ook is er een vervangingsopgave van zorgvastgoed dat verouderd is of niet meer aan de woonwensen voldoet. Tot slot vraagt het langer zelfstandig wonen veel van mantelzorgers en buurtbewoners.

Met de Woonzorgvisie bieden we een duidelijk kader om deze uitdagingen op te pakken. Hiermee geven we als gemeente ook richting aan alle samenwerkingspartners: *dit* is de opgave waar we samen aan moeten werken.

1.2 *De Woonzorgvisie is samen met partijen op het gebied van wonen en zorg tot stand gekomen*

Alle partijen op het gebied van wonen en zorg in de gemeente Wijchen zijn betrokken in dit proces: woningcorporaties én zorginstellingen. Zowel grote regionale zorginstellingen als kleinschalige lokale woonzorg initiatieven. Partijen hebben veel waardevolle inbreng geleverd om een volledig beeld van de opgave te krijgen. Alle partijen vonden ook dat de gemeente uiteindelijk aan zet is om regie te voeren op de totale opgave.

1.3 *De Woonzorgvisie sluit naadloos aan op het bestaande beleid*

Het eerste hoofdstuk van de Woonzorgvisie grijpt terug op de Woonvisie 2016-2025 en op het beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2021-2024. Beiden geven namelijk al kaders aan: voor wonen, en voor zorg. In de Woonzorgvisie komen die samen tot één samenhangend beleid.

1.4 *De Woonzorgvisie geeft een afwegingskader voor nieuwe woonzorg initiatieven.*

Door uitgangspunten voor wonen en zorg te formuleren ontstaat een afwegingskader. Wanneer nieuwe initiatieven ontstaan (een partij dient bij de

gemeente een verzoek in voor een woonzorgvoorziening) kunnen we op grond hiervan afwegen of het wenselijk is. Doordat onze uitgangspunten aan de voorkant duidelijk zijn maken we het proces transparanter.

- 2.1 *De gemeenteraad stelt de kaders van beleid vast.*
Met de Woonzorgvisie verbinden we het beleid voor volkshuisvesting en sociaal domein. De raad stelt het beleid op beide terreinen vast, dus daaruit volgt dat de gemeenteraad ook de Woonzorgvisie vast dient te stellen.
- 3.1 *De samenwerkingsovereenkomst maakt de samenwerking minder vrijblijvend*
De afgelopen jaren was de samenwerking rond wonen en zorg te vrijblijvend: partijen hadden wel inzicht gekregen in de opgave en wisten elkaar wel te vinden, maar toch gebeurde er onvoldoende. Met deze samenwerkingsovereenkomst willen we meer commitment krijgen om te zorgen dat grote opgaven gerealiseerd worden.
- 4.1 *Voor ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst door een ander lid van het college moet de burgemeester die wethouder machtigen.*
Op grond van de gemeentewet ondertekent de burgemeester overeenkomsten, maar kan de burgemeester een wethouder machtigen. Formeel hoeft maar één collegelid te tekenen. Maar om het belang van de woonzorg opgave te benadrukken voor het ruimtelijke domein én het sociale domein zetten zowel wethouder Gerrits als wethouder Burgers hun handtekening.

Tegenargumenten en risico's

- 1.1 *De opgave wonen en zorg staat en valt met constructieve samenwerking*
Om een passend aanbod te realiseren hebben we de samenwerking met zorginstellingen en woningcorporaties nodig. De gemeente kan partijen niet opleggen om woonzorg voorzieningen op bepaalde locaties te realiseren. Het enige middel om enigszins te sturen is het bestemmingsplan: bepaalde locaties wel of geen maatschappelijke bestemming geven (bedoeld voor wonen en zorg). Maar dat middel is onvoldoende om te zorgen dat nieuwe locaties worden gerealiseerd. Dat is aan partijen zelf.
- 1.2 *De opgave wonen en zorg is niet de enige urgente opgave*
Hoewel er veel moet gebeuren om tot een passend aanbod van wonen en zorg te komen, heeft de gemeente ook te maken met een grote woningbouwopgave. Doordat ruimte schaars is moet de gemeente keuzes maken welke locatie daadwerkelijk voor wonen en zorg kan worden ingezet, en wanneer reguliere huisvesting gerealiseerd wordt.
- 1.3 *Voor het realiseren van de opgave is een programmamanager/procesbegeleider cruciaal*
Een belangrijke les uit de afgelopen jaren is dat een procesbegeleider van groot belang is. Deze kan partijen (ook de gemeente zelf) aanspreken op hun verantwoordelijkheid om de opgave te realiseren. Juist die aanjagende functie is helpend voor het gezamenlijke proces. De inzet van de onafhankelijke procesbegeleider van RuimteVisie heeft dat bij de totstandkoming van de Woonzorgvisie laten zien. We onderzoeken in hoeverre deze rol binnen de WDW kan worden opgepakt, en laten eventuele financiële consequenties hiervoor terugkomen in de perspectiefnota in het voorjaar 2022.

Financiële gevolgen

Om uitvoering te geven aan de Woonzorgvisie is een aanjager nodig die alle betrokken partijen verbindt: een programmamanager Wonen en zorg. Eventuele financiële consequenties, indien dit niet of deels past binnen de bestaande WDW formatie, nemen we op in de perspectiefnota 2022.

Uitvoering of Vervolgstappen

Om uitvoering te geven aan de Woonzorgvisie is een uitvoeringsprogramma nodig. Het is aan de programmamanager wonen en zorg om dit op te stellen samen met alle betrokken partijen. Daarbij gaat het om zowel de ruimtelijke opgaven (realiseren van woonzorg locaties) als de randvoorwaarden (zoals ondersteunen en stimuleren van langer zelfstandig wonen).

Inwonersparticipatie

Bij de uitwerking van de Woonzorgvisie in een uitvoeringsprogramma is het belangrijk om juist de doelgroep te betrekken. Hoe kunnen we nog beter aansluiten op de woonwensen van inwoners met een zorgvraag? En ook ligt er een grote opgave rond langer zelfstandig wonen: wat vraagt dit van bijvoorbeeld mantelzorgers of buurtbewoners? Samen met de woonzorg partijen geven we deze inwonerparticipatie verder vorm. De Wmo-raad heeft aangegeven hier graag over mee te denken.